

catalanista dins del PSC, defenestrat de la cúpula del partit en el setè congrés, celebrat a Sitges (Garraf) el 1994. Aquell conclave fou molt traumàtic per a la formació, tant, de fet, que la crisi sagnà fins al cap de dos anys, en el vuitè congrés, realitzat a l'Hospitalet de Llobregat (Baix Llobregat). Raimon Obiols fou substituït per Narcís Serra, un dels homes forts del PSC a Madrid, en la secretaria primera del PSC.

Aquesta crisi enfrontà, d'una banda, els sectors obiolistes –seguidors del llavors primer secretari del partit, Raimon Obiols– amb els dirigents més vinculats amb la política espanyola del PSOE, com Narcís Serra, Ernest Lluch entre d'altres, i amb el suport del creixent sector dels “capitans”. Aquests darrers corresponien a quadres intermedis de la formació i representants de les institucions municipals, amb el lideratge de persones com Josep Maria Sala, i amb suport de l'anomenat poder municipal del PSC, especialment el de Barcelona i la seva àrea metropolitana. Entre aquests hi havia José Montilla, el llavors alcalde indiscutible de Cornellà de Llobregat.

Els sectors obiolistes, però, neguen que aquest enfrontament obedi a discrepàncies sobre el model de catalanisme, i afirmen que es produí per la confrontació de dos models de partit diferents.

El fet és, tanmateix, que avui tant el lideratge polític com el del partit ha quedat en mans del que representava en aquella crisi el sector dels “capitans”, tot i que aquesta etiqueta ja hagi quedat en desús, perquè, avui per avui, ningú al PSC ja no utilitza etiquetes, i les tradicions “històriques” de procedència han quedat realment diluïdes en un missatge únic, o circumscrites a fundacions afins al partit.

Precisament aquesta hegemonia en el discurs és el que ha estat criticat per alguns dels militants, la baixa dels quals ha transcendit aquests dies. De fet, és el punt que els antics sectors obiolistes adverteixen que podria debilitar el projecte del PSC actualment, més que no pas l'acusació d'una suposada pèrdua de perfil catalanista.

La paradoxa de Maragall. Les diferències entre Pasqual Maragall i el seu entorn amb la cúpula del PSC, l'anomenat “aparell” del partit, ja no són cap se-

cret. De fet, durant aquesta accidentada legislatura del tripartit, diversos episodis han posat en evidència la desconfiança mútua i que ha acabat amb el relleu d'un president de la Generalitat, tres anys després de ser elegit elecció, que no és poc.

Es curiós però que el protagonistes discrepans d'avui van coincidir en el mateix bàndol en la crisi dels congrés de Sitges i de l'Hospitalet. A les cuïnes de l'oposició de l'“obiolisme” hi havia Josep Maria Sala, liderant el sectors dels “capitans”, Miquel Iceta, actual portaveu i llavors cap del gabinet de Narcís Serra, i Ernest Maragall, germà i mà dreta del president de la Generalitat. D'alguna manera, doncs, els sectors del PSC implicats en els governs de Felipe González preferien un PSC més “comprensiu” amb les tensions del PSOE a Espanya, de manera que van trobar en Pasqual Maragall, l'alcalde olímpic de Barcelona, l'esperança blanca per aconseguir la victòria anhelada en les eleccions al Parlament de Catalunya. El pes orgànic dels anomenats “capitans”, especialment fort a l'àrea metropolitana de Barcelona, els convertia en la tropa indispensable per aconseguir el control del partit. Amb el temps, però, els capitans han adquirit experiència de govern i quotes de poder. Prou per assumir ells mateixos el lideratge del partit.

El repte de no perdre bous i esquelles. La direcció actual del PSC creu que avui el partit és més pròxim a la realitat del que és Catalunya. I considera que el relleu que ha culminat de lideratges facilitarà que l'electorat socialista de les eleccions generals (majoritari a Catalunya) també es mobilitzi en les eleccions autonòmiques.

Un històric del sector obiolista expressava així els dubtes d'aconseguir mobilitzar un electorat tradicionalment abstencionista en les eleccions catalanes: “El dubte no recau sobre qui es presenta, sinó en el que es vota, i unes eleccions catalanes són unes eleccions catalanes, i unes d'espanyoles, unes d'espanyoles.” Per contra, expressava el temor que aquesta aposta tanqui algunes complicitats amb el vot catalanista que tradicionalment ha donat suport al PSC.

Enric Rimbau

En un feu tradicionalment controlat per l'anomenat aparell del PSC, el Baix Llobregat, Montserrat Gibert ha defensat sempre una línia molt catalanista. Fa uns mesos, la direcció del PSC a Sant Boi li anunciava per sorpresa que no comptarà amb ella per al 2007 i li va proposar de rellevar-la immediatament. Gibert, però, va desatendre la demanda del partit i continua la seva tasca de cap del consistori fins que es dissolgui.

Montserrat Gibert analitza per a EL TEMPS la seva situació personal i política, i entra a fons amb crítiques a “la manera de fer” de l'aparell del PSC, tant de Sant Boi com del carrer de Nicaragua, de la situació de Pasqual Maragall i del present del PSC.

—En els darrers mesos s'han produït diversos relleus en alcaldies del PSC del Baix Llobregat. A vostè, l'executiva local del PSC la va “convindicar” a plegar, però ha decidit esgotar la legislatura, amb la pressió que

“Hi ha una nova manera de fer i entendre la política, ara el pes del partit és brutal”

Montserrat Gibert (Molins de Rei, 1946) és alcaldessa de Sant Boi de Llobregat, un municipi governat pel PSC i ICV des del 1997. No repetirà com a cap de llista, la direcció del partit l'ha apartada. Molts afirmen que el seu 'catalanisme' i 'maragallisme' l'han tocada de mort.

comporta el fet de saber que la direcció no la vol. Per què?

—El meu equip i jo ens vam comprometre amb l'electorat per a quatre anys. Si la direcció del PSC de Sant Boi ha cregut oportú fer un canvi a mig camí, no veig per què jo hauria de trencar aquest compromís que vaig adquirir amb Sant Boi, els meus electors i el partit que em va posar de cap de llista. Acaçaré el meu mandat sense eludir les meves responsabilitats.

—Vostè sabia que la direcció del partit a Sant Boi la volia rellevar abans que acabés la legislatura?

—No, en absolut. Me'n vaig assabentar en una reunió del partit, quan m'ho van comunicar davant dels companys de partit, que ho sabien des de feia temps. Si m'haguessin demanat col·laboració per estudiar un canvi o per repensar alguns aspectes de la nostra acció de govern, ho hauria fet sense problemes, però la direcció es va tancar en banda completament. Els mètodes que ha utilitzat el meu partit a Sant Boi no els puc avalar de cap manera, és una manera de fer que mai podré entendre.

—Quins arguments li van donar per “convidar-la” a plegar immediatament?

—Que calia fer un canvi generacional, que no podia esperar. Res més.

—Aquest “canvi” és l'argument que el partit també ha donat per als casos de Pasqual Maragall i Joan Clos.

—Bé, però jo tinc la convicció que el canvi que s'està fent de veritat no és el del relleu generacional, com està justificant el partit, sinó que apareix una nova manera de fer i entendre la política.

—Quins elements li fan pensar que ara la política es fa d'una altra manera?

—El pes que té el partit, la maquinària, és brutal. Crec que a la política s'hi ha d'accedir a partir de projectes de base social, motivat per gent que t'empeny perquè siguis el seu representant. En canvi, ara prima més l'accés a la política per un treball dins dels partits, és a dir, que accedeixen als càrrecs públics les persones que en la maquinària del partit tenen papers rellevants.

Crec que és un error no separar clarament partit i participació en un Govern. Dins del PSC hi ha molta gent que coincideix amb aquesta reflexió que faig.

—Qualsevol persona pot ser líder, avui?

—Qualsevol potser no... Sí que hi ha un canvi substancial en la manera com es gesten els líders. Els lideratges per accedir a la política han d'emergir, no es poden crear, i les responsabilitats s'han d'assumir de manera gradual.

—En el seu cas concret, oficialment la direcció local del partit li ha dit que el relleu respon al canvi generacional. Però persones que coneixen la seva acció de govern a Sant Boi i el seu tarannà personal estan convençuts que la defenestren per "catalanista" i "maragallista".

—Són ingredients que probablement compten força, perquè aquesta qüestió ha estat el denominador comú en altres casos de relleu. Ara bé, també hi ha pesat el fet que jo vinc d'una història de lluita antifranquista, de canvis que arriben a partir de les idees i de maneres de fer molt lligades a aquesta concepció de la política. Però, com he dit, ara es valoren més altres aspectes.

—Aquest canvi en les maneres de fer que apuntava és necessàriament negatiu?

—Doncs no ho sé, és una aposta que només el temps i la història jutjaran.

—Com a militant del PSC i persona que representa el PSC en una alcaldia, quin sentiment va tenir en saber que el seu partit, a les seves esquenes, decidia rellevar-la sense ni tan sols posar-la en avís?

—Que s'ha acabat un cicle i que en comença un de nou, amb maneres de fer i actituds que no entren dins dels meus esquemes, com ara que companys que estan treballant amb mi a l'Ajuntament no em diguessin res de la decisió de la direcció, i que me n'assabentés en una reunió quan ja ho sabia tothom. He tingut una gran decepció, ja no tant personal, que també, sinó perquè m'he adonat que el treball en equip, el diàleg reposat i els valors de lleialtat ja no estan gaire de moda.

—Hi ha també un canvi en la manera de pensar, al PSC?

—Sí.

—I la ideologia del PSC del 1976 i la de l'actual són gaire diferents?

—Han passat trenta anys i tots hem canviat, però ideològicament el PSC continua buscant el canvi social constant, amb un catalanisme compromès.

“És molt greu que al partit no li preocupi gens la marxa de Diana Garrigosa”

—Tan compromès com fa trenta anys?

—Jo crec que sí. El que passa és que també en això hi ha cicles, i ara n'entem un en què afloren uns aspectes que en deixen altres de més soterrats. S'està posant més l'accent a defensar que la generació que enteníem la política com una lluita constant ja no servim, en certa manera, perquè els grans temes s'han resolt i ara toca fer canvis de persones.

—Hi ha el risc que aquest "soterrament" acabi fent desaparèixer el catalanisme del PSC?

—No ho crec, perquè les idees del PSC i el seu catalanisme hi continuen sent, malgrat que sembli que aquest valor s'estigui laminant superficialment.

—PSC, ERC i ICV es llançaran a la captura del vot de la diàspora "maragallista". Creu que el PSC patirà gaires desercions en aquest sentit?

—La gent del PSC que creiem en el catalanisme no llençarem la tovallola, i en som molts els que, al partit, tenim la convicció que les arrels profundes del nostre país fonamenten la nostra manera de ser i de fer. Ara bé, no negaré que tinc por que la gent es desanimi en moments com l'actual.

—El nou candidat del PSC contribueix a aquest desànim?

—No vull entrar a jutjar José Montilla, qui ho havia de fer i l'havia de triar ja ho ha fet, però més que el nou candidat, aquest desànim té a veure amb el fet que Pasqual Maragall hagi marxat. És un trasbals enorme. Ara ja ens trobem massa immersos en l'escenari electoral a Catalunya i la retirada de Maragall ha quedat en un pla secundari dins de l'agenda del partit, però en algun moment el PSC haurà de fer una reflexió profunda sobre els motius pels quals Pasqual Maragall no es presenta a la reelecció. Se n'ha de parlar molt, sense por a les respostes que es puguin obtenir.

—Quines respostes poden aparèixer en aquesta futura reflexió?

—Maragall deu conèixer més a fons els motius de la seva renúncia. El president va fer un esforç impressionant per tirar endavant el Govern tripartit i l'Estatut, i la meua percepció, purament subjectiva, és que Pasqual Maragall no ha tingut el coixí suficient que necessitava que li donés el partit per poder liderar el país i el nou Estatut.

—El carrer Nicaragua li ha donat l'esquena?

—Més que donar-li l'esquena, ajudar-lo no ha estat una prioritat. Tothom es creu en condicions de fer la feina millor que l'altre, i de vegades no som conscients de què significa per a una persona que té grans responsabilitats que sempre es dimensionin més els errors que no pas els aspectes positius. Tot plegat mina l'ànim d'una persona.

—Hi ha tensions internes, al PSC?

—Les tensions a tots els partits són permanents. Quan el PSC diu que els canvis són generacionals, vol dir que hi ha gent que ja no pot aportar res. Els sectors que volen prendre el relleu pretenen invalidar les persones per la seva edat, i lògicament, la tensió està assegurada. En aquesta concepció de "canvi" s'ha caigut en un parany d'obsessionar-se que el canvi ha de ser generacional, quan a tot Europa i el món la majoria d'electes són persones que sobrepassen de llarg la cinquantena.

—Al PSC hi ha crisi?

—A tots els partits hi ha crisis internes.

—En el cas del PSC, la crisi es pot agreujar?

—No ho sé. Caldrà veure si sabrà sortir de totes les tensions que hi ha.

—Tant el candidat Montilla com Joan Clos asseguren que al PSC no hi ha tensions entre diferents pensaments, ni encara menys crisi... Vostè està parlant del mateix partit?

—Vull ser molt contundent en aquest punt i deixar clar que no m'agrada el missatge del PSC dient que no hi ha problemes interns i pensaments diversos, perquè no és veritat. Al PSC hi ha diferents maneres de pensar i hi ha problemes, és clar, i negar-ho és absurd. Amb el PSC dels inicis ningú no ho discutia, de fet, s'acceptava en tot moment que hi havia diverses famílies. Ara no és pas tan fàcil, costa molt més reconèixer les diferències internes.

—Ens pot posar algun exemple de problemes interns al PSC?

“El PSC haurà de fer una reflexió profunda sobre els motius de la renúncia de Maragall”

—Les diferències entre PSC, ERC i ICV es van magnificar sovint com si fossin un gran conflicte, però les diferències són normals. Viure amb naturalitat aquestes diferències donaria més estabilitat a la vida política, però el sensacionalisme de molts mitjans de comunicació tampoc no ho permet. I això és un gran drama per a aquest país, ofega moltes discussions i dificulta molts

hi pugui haver amb vista al futur, i una altra és el projecte actual, en el qual tot l'equip hi està d'acord i no trobo dificultats per complir amb la gestió quotidiana. A més, sóc una persona molt pencaire, i tenim una base social que tampoc no ens deixaria deseparats. Per això m'he quedat i no he acceptat plegar abans d'hora, perquè penso que s'han de complir els compromisos que adquireixes i ser fidel a unes idees.

—La seva decisió de no retirar-se abans d'hora és irrevocable, doncs.

—Absolutament. Encara és més, si jo detectés que alguna persona està impedit l'acció de Govern, no només no plegaria fastiguejada, sinó que ho denunciaria i expulsaria la persona del consistori immediatament. Amb això hem de ser molt responsables, i si ens han triat per governar, és el que hem de fer, al marge de les llistes que faci el partit.

—Donarà suport al PSC i al seu nou candidat a les eleccions del maig del 2007?

—Encara no ho he pensat gaire, però crec que serà més prudent que la campanya la faci qui ha de continuar treballant. A mi no m'agrada que les persones hagin de valer-se d'altres per ser alguna cosa, cal que sigui fruit del treball en equip. I en això de treball en equip, sembla que la direcció no compta amb mi...

—Continuarà vinculada al PSC com a militant?

—Haurien de canviar molt les coses perquè jo deixés de creure en el Partit dels Socialistes de Catalunya.

—I a la feina diària de partit a Sant Boi?

—Això tampoc no ho he pensat... Hi ha gent que m'aconsella que em prengui un temps de desconexió i després decideixi si vull trencar del tot amb aquesta etapa política, però després hi ha un sentiment d'arrelament a Sant Boi que fa que no ho tingui tan clar. Bé, sóc una persona molt pragmàtica en el terreny personal, sempre he fet el que els sentiments i les necessitats vitals em guiaven en cada moment. De veritat, encara no sé què faré, però en qualsevol cas, serà una decisió radical: o em desviuré per treballar per Sant Boi, o desapareixeré, però no faré un punt intermedi.

Gemma Aguilera

—El cas de l'esposa de Pasqual Maragall, Diana Garrigosa. Em preocupa molt que Garrigosa hagi deixat el PSC, però encara és més greu que al partit no li preocupi gens.

—Per què els dirigents del PSC neguen rotundament tensions internes?

—Si diem que tenim problemes interns, els mitjans de comunicació ho magnifiquen i donen un sentit de divisió que no s'ajustaria a la realitat. Si bé és cert que donar missatges de crisi internes és electoralment perillós, el PSC no pot tancar els ulls davant les tensions i les reflexions necessàries que implica el fet de definir-se com un partit plural. Això no solament val per a la política, sinó també per a la vida en general.

—Mostrar públicament les tensions va ser perillós per a l'estabilitat del Govern de Catalunya, que va acabar amb l'expulsió d'ERC per discrepàncies amb l'Estatut...

canvis, i a més ens fa presoners a tots els partits.

—Malgrat que no s'acceptin públicament les diferències internes en un partit i les famílies, quan es confeccionen les llistes sempre ixen a la llum. En el seu cas, va poder triar l'equip de treball?

—No, mai. Sempre hi ha imposicions i quotes, però és la lògica dels partits, no solament del PSC. Sempre trobes gent que s'adiu més amb la teva manera de fer i de pensar, i d'altres que no tant. Ara bé, la dificultat arriba quan les diferències es converteixen en un grup de pressió per forçar canvis de persones.

—Se sent pressionada, actualment?

—I tant, és evident.

—La pressió li permetrà fer d'alcaldeessa en els mesos que li queden al capdavant de l'Ajuntament de Sant Boi, fins al maig del 2007?

—Sí. Una cosa són les pressions que